Inuectiua in fauſtum Balbi calūniatorem.

J.M. aduerſus fauſtum calūniatorem impudentiſſimū pro
p̄ceptore ſuo hieronymo balbo defenſio ad ſcolaſticos pariſiēſes

Ecreueram viri doctiſſimi ab his cōcertationibus q̄ in-
ter pleroſqz noſtri tp̄is hoīes falſam ſibi ſcīe induentes
pſuaſionē. leuiſſima occaſione ſolent exoriri etatē ꝓcul
agere: ꝙ dum ſe oſtentare potioribus qz preferri conātur: vniuer-
ſe multitudinis cachinnos in ſe cient nō modicos. Verū quorūdā
vſqz adeo excors proceſſit inſania vt a ſaluberrimo cōſilio pau-
liſper nos coegerint aberrare: qui dum optimo cuiqz atqz doctiſſi
mo contra equū bonūqz verbotenꝰ detrahere nō contenti turpiſſi
ma queqz cōfingunt mendacia eaqz (quod eſt nefandiſſimū) man
dare litteris non dubitāt. arbitrātes impuriſſimi hoīes: qꝛ bonis
artibus (quibuſcū ip̄is nullū eſt cōmertium) nō poterat: malis ſi
bi nomen euenturū. Mihi aūt cōtra videtur. ſi quid prius exege-
runt laudandū id ſubſequente fedari prorſus pollui qz detractio
ne. Quos tametſi ſua ſatis arguit ſtoliditas ⁊ impitia: vanilo-
quā iactantiā et in doctiſſimos quoſqz ip̄udentē blatterationē re
tundere pii eſſe duci officii. Et ne quis temere i turbulentiſſimā
diſceptationem me credat deſcendiſſe: ꝓponenda rō videt̄ eſſe mei
inſtituti. ꝓpterea quod que iuſtiſſima mihi cauſa eſt ad defenden
dum eadē vobis debet videri. Nā me cū amicitie vetuſtas tū di
gnitas hoīs (quā ſic ab iniquis videbā labefactari) tū rō huma-
nitatis ad hoīs defenſionē eſt adhortata. ⁊ vt facerē ſtudioſiſſi-
me Fabii quintiliani verba coegerūt p̄cipientis. vt nō minꝰ prece
ptores q̄ ip̄a ſtudia amemꝰ inſtar qz parentū colamꝰ. quis aūt tā
demēs tāqz oīs expers rōis vt impiiſſimū eū qui ab īiuria paren
tem non vindicarit cenſendū optimo iure nō autumet: quobrē pre
ſtātiſſimi integerrimi qz viri hieronymi balbi p̄ceptoris amātiſ-
ſimi (quem tanq̄ parentē pio proſequor amore) ꝓbatiſſimos mo-
res oīmqz veſtrum iudiciū qui ſemꝑ balbū tāti feciſtis falſa in
frendentis inuidie nota inuri nō ſiui. q̄ꝙ de viri ſinceritate talis
vbiqz rumor percrebruerit: vt haud ſit procliue preſertim innitē-
ti mendacio famā inuertere iampridem diuulgatā. Attū ne ſacri
legis calūniatorum vocibus illecta credula iuuētus dū eſt veri
tatis ignara in errores dilabat̄ tā nefarios enitar ꝓ viribꝰ q̄uis
opinaret nec eſſe tā ſceleratū qui fediſſima hec cōfigeret mēdacia

at credo(nec me fallet opinio)fore neminē vel me tacente tā fu:
rioſuz q̇ fictis ſit fidē adhibiturus. Dme aūt ꝓpoſitū opis a no
bis deſtinati eo ſpectabit vt fauſti īpudētiſſimi calūniatoris va
nitates refellamus neqꝫ oēs ſed quibus dūtaxat ſuā exiſtimat
ſuffultam iri maxime maledicētiā. q̄ male dixerit egerit ve(niſi
aliqua me imprudente elabant̄)iam non audiet/nō ſuo merito ne
fallatur ſed tum ne in id quod ei exprobram⁹ procacitatis male:
dicentie qꝫ vitium incidamus: tū ꝗ pertimeſcam ſi aperte ei⁹ vi
tia dixerim me ꝗ̄ ipm̄ qui cōmiſerit graui⁹ auditores offenſurū.
Omnia moderate modeſte qꝫ ꝗ̄tum potero efferam: nec ſi quan:
doqꝫ inſurrexerim vehemētius nō mihi ſed tū arrogantie: ꝑuari
catōi: demētie: tū illi⁹ incōſtātie ingratitudini qꝫ velim aſcriba
tis: quā haud digne poſſum admirari cū eum in balbū de ſe opti:
me meritum tot tam note vanitatis videam ingeſſiſſe conuitia
vt ceterenſib⁹ ī hoc ſchedio noſcat̄ mēdacior. Equidē hec nūꝗ̄ ſcri
pſiſſem ſi iſti laruato hac in vrbe vbi cōtemnitur irridetur exſi:
billat̄ ab oībus verbis ſatis fuiſſet calūniati: ſꝫ cuꝫ eo vſqꝫ de:
mentie ꝓgreſſum viderem inuerecūdiſſimū hoiem vt has ſuas
cauillationes tam inſignes chalcographis dediſſet exarandas ve
ritus nē ad alios he forte ꝑuenīetes quib⁹ min⁹ fauſti mores īno
teſcūt aliquid īminuerēt de balbi integritate: hoc on⁹ licꝫ laborio
ſum ꝓ preceptore ſubire nō recuſaui: quod cōmune ſcolaſtici pari
ſienſes mihi vobiſcū eē debet. Attenti igit̄ beniuoli qꝫ adeſte/ dū
ꝑceptoris amātiſſime clariſſime fame tenebras iniectas depello
Hiis duob⁹ ānis laruat⁹ ille calūniator īprob⁹(cui ꝯtraria īterꝑ:
tatiōe nomē obuenit)īter effundēdū glorio las ſuas q̄b⁹ miſeros
auditores ſolet ſingulis onerare lectōib⁹/ abſētē balbū inceſſere
maledictis nō ſatis arbitrat⁹ falſā ꝗ̄netiā(vt dicem⁹(ſubducēs
tōez obſcenā ꝯtumelioſā arrogātie calūnie qꝫ plenā eglogā quōcū
qꝫ ꝯpoſuit. cui de fuga balbi īdidit epigrāma. hoc vanū īpris mē
dax qꝫ eē facile mōſtrabim⁹: niſi ſit quos hui⁹ nebulōis ſacietas
nōdū teneat. Ego te fauſte appello q̇ tua laurea tā īcedis īflat⁹
vt tua te cute ꝯtineri mi𝔵 eē videat̄. ſi q̄ blacteras deneget balb⁹
quo tu illū teſte cōuinces vbi ē quā ꝓferas ſigraphā. At nihil ē
(vt ciceronis vbis vtar)min⁹ nō dico oratorie(quē te eē cōſtant̄
ꝑnego)ſꝫ hoīs cui⁹ tu ꝑter effigiē nihil hēs(ꝗ̄ obiicē aduerſario
qd̄ ille ſi verbo negarit longi⁹ ꝓgredi nō poſſit qui obiecerit. Hec

ita eſſe ac ſi habeam exploratum te qꝫ mea indignum reſponſione
tñ cū vt nuper falſo de p̄ceptore a maleuolis ꝑ aliquot concilia-
bula euētilatos tumuſculos necnon a te nunc oīm impudentiſſi-
me infelici charte cōmiſſos refutarem: tum vt illius ſtudioſorū
hoc eſt vt videre videor omniū ſcolaſticoꝝ pariſienſiuꝫ denigra
tum pene balbi candorē iniquo animo ferentiū petitioni ſatiſfa-
cerem eſſe duci reſpodēdum. Atqꝫ in initio balbi diceſſum quē tu
maledica cōſuetudine fugā nūcupaſti paucis aperiaꝫ. Vt diſſipa-
tis a te iactis fundamentis facile corruāt q̄ ſupꝑedificaueris. nā
omēs doli omēs techne oēs deniqꝫ calūnioſe ille tue vanitates:
tanq̄ acies inſtructa clam (vt ita dicam) ſtrophis balbum ado
riūtur in hoc totā ſolidāqꝫ victoriā reponentes dum illum effu
giſſe paratāqꝫ flammā euaſiſſe ꝑſuadeant ex ſententia: quibus
quadrato agmine libera qꝫ veritatis frōte reſiſtam. immo fuga
bo proſternā delebo. itaqꝫ delebo vt non tā ſecure horū deintegro
milites ſtipendiis. ſed iā audite diſceſſum. Hieronymꝰ balbus in
hoc p̄clariſſimo totius orbis terraꝝ gymnaſio feliciter per ſeptē-
nium ferme poeticen rhetoricen. aſtrologiam philoſophiā qꝫ pro-
feſſus rem atqꝫ famā ſibi cōparauit. fructū qꝫ effecit non modi-
cū (qđ et hoc gymnaſium ꝓ ſua hūanitate libentiſſime fatet̄) tū
docēdo tū p̄ſtigioſa grāmatiſtarum interpretamenta eliminādo
quibus vt eſt apud perſiū quedā rubiginoſa ſartago loquēdi ve-
nerat in linguas adoleſcentiū. eius p̄terea ita ſe mores habebant
vt minime multos lederet. omniū bonorum obſequeretur ſtudiis
omībus mitis omībus erat affabilis. hiis rebus in nobiliſſimoꝝ
viroꝝ magna virtute magna qꝫ predictoruꝫ doctrina (quos ſuo
deinceps honeſtauit carmīe) amicitiā vltro aſcitus in qua ita ſe
geſſit vt indies illis carior acceptior qꝫ foret quod et in eū pluri-
ma ab his collata teſtant̄ officia. Scholaſticoꝝ inſuꝑ beniuolen
tia maxima cōplexus ac breui veluti cōis aīoꝝ patēs cariſſimꝰ
habitus: quare inuidia alterius ſemꝑ bono acrior balbum crebro
multis qꝫ agreſſa machinamētis deiicere a loco ſuo tētauit quā
ille repellens aīo ſe firmus locū ſua virtute paratuꝫ obtinuit.
Cuiꝰ rei ip̄e locupletiſſimꝰ es teſtis quē ab hic ānos quattuor ſe
laceſſere conantē ita p̄rio proſtrauit cōgreſſu: vt fuga p̄cipiti ab
illiꝰ te ſubtraxeris occurſu pagratis qꝫ pictonuꝫ tholoſanoꝝ qꝫ
finibus quom vbiqꝫ ꝯtemptui ludibrio qꝫ fuiſſes pariſios iterū

hoc illiꝰ tibi ſuggerente benignitate eſuriēs aduolaueris. Balbꝰ
Ut(eo reuertar unde ſum diſgreſſus)ſeptēnali functus ītерpre:
tatōe ratuſqꝫ iuuētuti habūde ſatiſfactū.ad literatū otiuꝫ regre
di in patriā qꝫ diſponit repedare. qd̄ ꝑcipiētes maliuoli liuidi qꝫ
hoīes ſūmo ꝯfecti dolore.inimicū tāta cū gloria abire: īuidie acu
leis noctes dies qꝫ ſtimulabant̄ ut aliquā ueluti labeculā inte:
gerrimo uiro aſꝑgeret quo eiꝰ oīa ꝑclariſſima anteacta fedarent̄.
pluribꝰ ī hac deliberatōe fruſtra ꝯſumptis diebꝰ.inuenti tādē ꝑdi
ti ꝓfligati qꝫ hoīes(quoꝝ nomē ꝓfeſſiōis ueneratōe ꝙtū ī me ē
adhuc latebit)cū balbo ꝙꝙ īdigni aliqua tn̄/ꝙ eſſent cōterranei/
familiaritate deuīcti intꝰrei familiaris maxima oppˀſſi penuria:
foris alieno ere obſtricti/ob id qꝫ ad qd̄libꝫ facinꝰ quātūuis ſcele
ratū mercede ꝓpoſita expeditiſſimi:hii ꝑclari facinoriſqd̄ nūc au
diet(ſeſe pollicēt̄ auctores fiduciā ex mutua faīliaritate balbiqꝫ
facilitate captātes:illū īꝓrouiſū īpuriſſimi hoīes urbis ꝓpe iſtis
adoriunt̄.apud latrūculatorē(quē dicūt locūtenēt tē crimīalē) de
nefādiſſimis flagitiis.q̄ ex ſuo fingebāt cōmodo ī eū q̄ſtionē ex
erceri mētiunt̄:ita qꝫ illi ſi ſibi optime ꝯſultū eē uelit fugā ſua
dēt adornare.ille utpote quē huiuſcemōi ſceleꝝ nulla obligaret
ꝯſciētia rē tā turpē haud quaq̄ admiſſuꝝ ſeſe affirmat ut ſcilꝫ
abeat priꝰ ꝙ extremū uale uiris de ſe optime meritis dixerit.illi
inſtāt cōglutinatam īimicoꝝ factionē cui ſit reſiſtere ꝑ difficile
quā tametſi ꝑfregerit nō futurā abſqꝫ ſui īfamia uictoriam.ad
hoc q̄ſtiōis exercitationē mores patrios infamare:eū quoqꝫ iāpri
dē diſcedere oīno decreuiſſe.Hec ⁊ huiuſcemōi alia ī hāc ſentētiaꝫ
dixere: q̄bꝰ uir hūaniſſimꝰ atqꝫ piiſſimꝰ cōmotꝰ maluit ciceronis
exēplo īimicoꝝ cedere furori ꝙ teterrīe ut ſibi fuerat ꝑſuaſū mul
tis īfamie tātarū qꝫ turbationū cāꝫ exiſtere.Neqꝫ ob id īimicoꝝ
furor extinctꝰ eſt ueꝝ magis accēſus quoꝝ tāta fuit inſolentia
ac balbi inſectatio ut falſis ī altero pene orbe poſitū laceſſerent
ꝯtumeliis.ſꝫ hoc ad rē facit nichil ꝙ plꝰ maleuolis ſuggerat iui
die ꝙ balbo defenſiōie.His paucis balbi diſceſſuꝫ quē iſti fugā
uocitarūt ꝑſtrinxi ſtultū fortaſſe:at certe nō īꝓrobū.hinc ille ua
nitates a maleuolis hoc biennio in uulgus dixꝑſe.hīc nr̄o poete q̄
ardentis faces furiis alioꝝ ſubminiſtrat delitādi calūniandi qꝫ
materia:qui quo animi ſui celaret inuidiā balbū cōminiſcit̄ de ſe
in italia ſane ſuis moribꝰ aptiſſima q̄dam ꝓtuliſſe q̄ fauſtinum

candorē denigrauerit. Non hoc vobis ridiculū videt̄: ꝗ ſua vba
rident hoīem: quomō hic thraſonicꝰ nebulo in ſe audet candorem
ꝓdicare quē omni labe nigrū fedū pollutū qꝫ eſſe latet neminē:
ſꝫ quid hunc pecudē ac beluā pabulo īimicoꝝ baldi ac glādē cor-
ruptum ꝑſequor tanto correptū ſtupore vt nō ſentiat miſer quo
ſe ſcelere deuinxerit: multo miſerior ſi perſenſerit neqꝫ tamen a
tantis ſe cōtinuerit flagitiis. quis enim (tecū eſt mihi ſermo fau
ſte) tui ingenii ſtupiditatem tarditatem qꝫ nō agnouit in hac tua
ratione qua omnem a te liuorem procul eſſe exiſtimaſti. quis in
uidiam quis corruptos mores. Balbus hinc deſcendens abiit in
britanniā iñ in theutoniam traiecit. in germaniam poſtremo boe
miam qꝫ delatus vbi ad hoc vſqꝫ tēpꝰ permanſit maximis vbi-
qꝫ ꝓpter eius ſuauiſſimos atꝫ optimos mores preſtantiſſimum
qꝫ ingenium muneribus certatim atqꝫ honoribus ornatus quā-
obrem (vt ſentio) tā inuidus repēte inſurgis ꝙ illi vrbē egreſſo
ſecus ac tibi ſucceſſerit quē ſcholaſtici pictauenſes ꝗ laureatum
poetā ꝗ iuris pontificii doctorem iuſtiniani pādectarum aggreſ-
ſum interpretationem tam cupidis beniuolis qꝫ animis excepere
vt tertia lectōne ſapis ceſū nō ſine maximo riſu exploderent. ſꝫ
qui fieri potuit omniuꝫ vaniſſime vt qui nondum attigerit ita-
liam hec de te dixerit in italia: biennio ne (quo hanc vt dictitas
diſtuliſti editionem te hoc torſit inuentuꝫ vt eſſet tandē calūnia
toris libelli proferendi occaſio verum implicata inſcitia impu-
dentia ē dū inuidi nomen effugere conatur ī mēdacia fertur tam
manifeſtaria. At tu plurimis a balbo affectus cōtumeliis vicez
eſſe reddēdā cenſuiſti tantā cuiꝙ innatam nō credidi vecordiam
Balbꝰ te publico vniuerſitatis piſienſis decreto ab īterꝑtatione
ſubmotū gynnaſiarchas ādiēdo apō ſingulos mō. mō in cōcione
q̄qꝫ de te magnifica luculēter dicēdo: ī priſtinā docēdi facultatē
reſtituit. Idē te a pictauēſibꝰ tholoſanis qꝫ finibꝰ famelicū omi
qꝫ ope deſtitutū redeuntē ī publicis laudauit lectionibꝰ ſcholaſti
cos aridā ieiunā qꝫ tuā rēſpuētes īterꝑtationē ſectari adhortatꝰ
tu ꝓfecto nullo pacto ferēdꝰ / ſiue tātoꝝ oblitꝰ bñficioꝝ / vel ꝙ
magis credo improbus acceptoruꝫ diſſimulator: qui poſt tot ſu-
ſcepta officia priuatis primum ſuſurris dein balbum publicis in
ceſſebas criminatōibus vix vnꝙ aſſiduis ſcholaſticoꝝ efflagi
tatōibꝰ vt tibi rñderet impulſum. Illud me audiente ꝙ frequen
tiſſime vſurpabat te miſeratione digniſſimum quem precipitem

quocūqꝫ duceret amentia. Ego vel ſcotis baiulis notiſſima por
feto nō vt tu ī cubiculo iuuēta. quale illud eſſe quis neſcit quod
nunc ſubiiciā quod me pene coegit vt ſuſceptū onus deſerē ꝙ tā
inſigne mendaciū ad reliqua diluēda eſſe ſatis ſup qꝫ arbitrarer:
verū hoībus mihi amiciſſimis qui hāc expoſtulabāt elucubratio
tionem mos gerend⁹ fuit. id ita eſt. balbū ait vrere parabāt ni ꝓ-
pere fugā arripuiſſet. hoc a te ꝓdiiſſe nō eaten⁹ miror (quid enī ti-
bi homini ꝑditiſſimo cū rōne cōmertii) quaten⁹ ab aduerſariis vt
efferres ꝑſuaſuꝫ quos (ꝙ aliqua ſint in dignitate frōtem nō tam
perfricuiſſe equū erat. primū hoc mihi reſpōdeas volo. quis accu
ſauit: imo cogitauit ꝑter te tuos qꝫ: quis q̄ſitor cui tantorū faci-
norum ꝯmiſſa diſquiſitio: qui teſtes interrogati: quis ius dixit:
hec flagitiorū aīaduerſionē fuerāt ꝑceſſura / eniuero tu fori con-
ſuetudinis tā ignar⁹ ab omi qꝫ iudiciorꝝ ordine tā abhorrens vt
ea q̄ iure iudiciorū ꝑludia dixerim nedū noueris decretorꝝ doctor
cōſultiſſime ſed ne audiueris quidem niſi hoc fuiſſe dixerim⁹ te
mēdaciis onuſtū nō potuiſſe in carcerib⁹ ſubſiſtere verū ꝓperan
ter ad metā decurriſſe poſtremā. horū autē q̄ in calūnioſa accuſa
tione ab eo eē dixi omiſſa ei⁹ quoqꝫ qd̄ īpudētiſſima frōte aſſerit
ſcꝫ balbū nefandis ignib⁹ deſtinatū iſtius cōtrouerſie curioſius
penetralia rimāti ſi ne minima quid̄ ſubſit ſuſpitio: quin que di-
xerit cūcta veriora ſacro habeātur eloquio me qꝫ haberi vaniſſi-
muꝫ nō reccuſabo: q̄ ſi ficta excogitata ſuppoſita maligne qꝫ vt
ſunt reperientur ꝓlata: cur in his q̄ ſunt occultiora mea ac ſua fi-
des potior nō habebit. Cū in reliquis viri doctiſſimi tū in hoc mē
dacio maleuolorū impitiā impudentē qꝫ demiror calūniam reli
qua vt plurimū ꝙꝙ ficta aliqua tñ (vt quorꝝ cognitio haud eēt
in apto) veri ſpecie occultant̄ hui⁹ poſtremi tā eſt apta ꝯmētitia
(vt ita dicam) incruſtatio ꝙ iſtorꝝ in balbum effrenata detractio
hoc quoqꝫ loco iſtos rabioſulos ꝙꝙ ſint īpudentiſſimi ſi paulu-
lum mō ad ſe redierit futuros oīno pudoris īmunes nō arbitror.
Ab epiſtola ad eglogā me ꝯferā: ī qua illd̄ ſe īprimis offert expu
gnandū qd̄ et in epiſtola inculcarat Balb⁹ ait aut Cleophili aut
Strotii carmīa ꝓ ſuis edidit aut ſi q̄ ex ſua officina manarunt
ea ſunt / aut falſis ſillabis / aut inepta grāmatica / aut diſſona cō
nexa ſentētia. q̄s tuā īpudentiſſime calūniator nō videt tergiuer
ſationē. tu quo nos fallas licenti⁹ viros noīas quorꝝ vix audiue

rim⁹ noia opa certe nūq̄ viderim⁹ q̄ ſi qn̄qȝ ad noſtras man⁹ pue
nerint non hic ac alibi te videri veraciorem confido quod mihi
ſit veriſimilimū ex eo balbi epigrāmate qđ eſt ī frōte libelli ab
eo poſtremo editi poſitū vbi de tito ſtrocio ita ait hic q̄rit tit⁹ leto
cōſumpt⁹ amore Triſtia dilecte ⁊c. hui⁹ certe nūq̄ mentionē fe=
ciſſet ſi q̄ p̄dicas vera foret: quin illi⁹ nomē p̄optaſſet perpetuis
obrui tenebris. pcipio ni fallor cur tu ex oī innicorū turba hoc pri
mus excogitaueris illius ingeniū ex tuo ſpectaſti qui auguſtini
dathi eloquētie precepta. veluti tuo labore hinc ⁊ illinc cōquiſita
dictabas ſcholaſticis. ratus ni fallor nos illi⁹ libellū deſiderare
quoad iuuenis quidā his tibi aurē vulſerit. fruſtra fauſte ea no=
bis dictas p̄cepta q̄ ipi habem⁹ exarata queqȝ a p̄ceptorib⁹ nr̄is iā
pridē didicim⁹. mox calphurnii eglogas quas certe tum pauciſſi=
mi viderāt ſicuti tuā elucubrationē priuatim plurimis exhibui
ſti eas (qua es ipudentia) tuo noīe editur⁹ ni Cornelius vitelli⁹
huic tuo temerario auſui obſtitiſſet. Et qm̄ tuorum furtorū nos
ſubiit recordatio: receſſebim⁹ nonnulla quib⁹ nuper in virgiliana
int̄pretatōe nimiū tibi placuiſti. Nā cū ad ea carmīa deueniſſes q̄
ſunt ab angelo politiano ī miſcellaneis / necnō beroaldo in ſuis
obſeruatiōib⁹ p q̄ diligēter enarrata: tū tu homo ad inanē doctri
ne iactantiā quā nullā habes cōparatus illoꝝ ſententiaȝ ac v̄ba
recitas: nec tn̄ indicas vn̄ ea acceperis vt inuētorū gloriam ⁊ do
ctrine laudē doctiſſimus hoībus p̄ripias. Nec huic tāte īpudentie
tua cedit arrogātia ac temeritas q̄ ſe antiquiſſimus p̄ferre nō ve
retur auctorib⁹: argumēto ſit interim q̄ nup dionē pruſenſeȝ quē
ob auream eloquētiā chryſoſtomū appellarūt falſe tue aſſertio
ni aduerſantē coarguere auſus es: a tā temerario ne dicā furioſo
incepto te debuit reuocare (vt cetera obmittā) eloquētiſſimi viri
Frācisci philephi auctoritas tui (vt dicere soles) p̄ceptoris a quo
dionem vides probari tantopere. illud illud eſt fauſte mihi crede
quod tuis oculis tantas erroris offudit tenebras. Nimium tui es
admirator nimis omniū pre te contēptor. Nemo eſt qui tuam im=
pudentiam non accuſet: iactantiā non derideat: furta non oderit.
Quis ignorantiā mentis qȝ ſtuporē quam ſequenti carmīe pate=
fecit merito non irrideat. Balbus ait in balborum nobilem pſa=
piam ſe aſcripſit oriundus ex obſcura accelinorum familia. erro=
rem ab aliis ſequit̄ ſuſcitatum vir dementiſſimus tanto inuidie

imbutus veneno vt illā ouidianā medeā ſecutꝰ meliora videat
deteriora ſequatur.equidē deierare auderē qđ ſū dicturus melius
fauſtum me ꝑnouiſſe.Balbus genus paternū ſicuti ipē narrare
ſolebat ⁊ a viris fide dignis accepimꝰ ex accelinorū familia de-
ducit ex balborum maternū que familie veteres ne an noue ſint
nec ſatis comptū habeo nec ad rem facit quādoquidē vt eſt apud
ſenecā.Non facit nobile atrium plenū imaginibꝰ verū animꝰ ad
virtutē ab natura bene cōpoſitus.preterea vt eſt apud Caiū iu-
recōſultū ſub titulo ad ſenatuſcōſultū trebellianū.Nihil mali ē
honeſti hoīs nomē aſſumē.potuit igitur balbꝰ hoc ſibi nomē aſſu
mere.quin oſtēdamꝰ quod ⁊ iure potuit ac debuit.Balbꝰ a mater-
no auo poſt immaturū patris obitū adoptaē:huic balbus cogno
men fuit:qđ noſter balbus ſibi aſſumpſit neq₃ id egit vt delitus
iſte vociferat ꝙ cū ſue puderet originis cū id cognomē nō ab ex-
traneis mutuauerit ſed veluti hereditariū ſuo ſibi iure vendica
tit:quid enī magis naturale(etenī naturā imitaē adoptio) ꝙ fi-
liū pris cognoīe matris quoq₃ inſigniri.Neq₃ ſuū iſtud eſt inuē-
tū.Nō ſcipio ille minor(vt de reliqͥs interim ſileā)emilii pauli
filius ⁊ a Cornelio ſcipione adoptatus patris legittimi cogno-
men habuit:neq₃ ꝑfecto pauli viri cōſularis atq₃ triūphalis cū
pudere poterat.Idem egit auguſtus ceſar lōgo poſtea interuallo
Quā ſpurciſſimas nugas bone deus hec belua ſubnectit q̄ tā pre
ceps fertur illo ſuo furore lymphatico vt quicqđ offeraē obuiū
id quāꝗ falſiſſimū indignū q₃ quod in hac chriſtianiſſima vrbe
ꝓferatur arripiat/dū balbū effugiſſe(quod toto conatu molitur
ꝑſuadere)flāmā q₃ euaſiſſe ex voto cōponat.Equidē libēs a te
oīm turpiſſime ſciſcitarer vū ſcis que iampridē ſparſeris in vul
gus queq₃ nūc lr̄is mādaueris.tu vero tāto cū balbo familiari-
tatis nexu deuinctus vt ſue mētis penitiſſimos receſſus ꝑſcruta-
tus didiceris q̄ atchano corde delitēſcebāt recōdita.occulta q̄dam
eruere ea q₃ quo ſibi ſit maior fallēdi copia qđ ſint ignota in au-
res vulgi inſtillare laborat obnixe que(q₃ exterioribꝰ diiudican-
tur īteriora)queādmodū reliqua cōficta docebimꝰ.Balbꝰ inquit
alea vino q₃ ītegras noctes cōſumebat.ꝙ crux huic maſtigie que
flāma calūniatori īpudentiſſimo pōt ſatis ſupplicii afferre.bal-
bū ludentē quiſꝗ aut ebriū ex eo ſcholaſticorū numero q̄ tū virū
colebāt vidit vnqꝗ:quis eius modeſtiam tēperantiā q₃ non lau-

dauit admirati ſepe fuim⁹ tenuiſſimũ victũ parciſſimã qꝫ rela-
patione tãtis poſſe ſufficere laborib⁹ ſi aleo aut temulẽt⁹ fuiſſꝫ
quo pacto inter ꝓfeſſores. tantã ſibi celebritatẽ vendicaſſet vt
prime auctoritatis primi qꝫ in vrbe noĩs apud oẽs haberet᷑: quo
pacto oĩꝫ fere diſciplinarũ ſcientiã adept⁹ nõ modicã: quo deniqꝫ
modo tantã in docẽdis diſcipulis curã impẽdiſſet: quoꝝ doctri-
na atqꝫ eloquẽtia illuſtrat᷑ vniuerſa gallia. hii ꝯtra te ferũt teſti
moniuꝫ. balbuꝫ ſuos diſcipulos bonas lr̃as equiſſima (qꝛ ita ſe
mores hñt) mercede docuiſſe. nõ vt gatris aut ſpoliaſſe aut inani
(vt tu) fefeliſſe doctrina: hoc hoc inꝗ tuũ ẽ fauſte qui auditores
(ſi qñ ad te diuerterint) nõ optimis vt optimũ decet preceptorẽ
qualẽ te agnoſcit nemo ĩſtitutis: ſꝫ vaniſſimis ĩbuis delitamen
tis ſcurrilibus qꝫ dicteriis necnõ de te iactabũdis ſermũculis ac
maledicẽtiis horã totã occupas lectioni deſtinatã. in quo ſapeã
(illoꝝ venia dixerim) ſcholaſticoꝝ demiror patientiã telis (qua
liacũqꝫ excãdeſcẽs furor ſuggeſſerit) te nõ ĩpetẽtiuꝫ at cogitãti
mihi exacte qꝫ hec tua fauſte caria penſitãti nõ maledict⁹ ſed lau
dator videris balbici ĩgenii eximius qđ extra alioꝝ poſituꝫ ſor-
tẽ diuerſiſſima eodem tp̃e ſtudia admiſerit: vt videlicꝫ luxurie
vacauerit ꝯ lr̃is. at gurges dabat oĩa vẽtri. Nimiruꝫ vir fameli
cus et qui toco vix ãno ſatur ſemel eſt illam aureã cũ ĩ reliquis
tum in victu mediocritatem eſſe gulam exiſtimauit. Si omnia
balbus ꝓfudiſſet. vnde illi quam habebat plurimã munda ſup-
pellex. vnde pro dignitate. veſtitus vnde victus. vnde refertiſſi
ma libris bibliotheca. in qua viri luxuria alea qꝫ quas hic nuga
tor exprobrat verſaban᷑: quis tuum illud ꝓtinus os durum fau
ſte merito riſu nõ proſequat᷑ quondã ais balbus gallica rura nu-
datis petiit pedibus tu balbum reddis ſuſpectum ne quod turpiſ-
ſimum eſt ſibi preuaricatorem videatur appoſuiſſe. qui eum non
ſolum ſuis laudibus ornet ſed et honoret falſis. nam tametſi
hoc omnes te ſciant vulpinati. qua tu illum maiori laude efferr-
res tibi amiciſſimum: quandoquidem nihil eſſe preclarius exiſti
mo homine omnibus fortune bonis deſtituto breui ſua virtute
atqꝫ induſtria omnium rerum copia affluente. non illum es imi
tatus qui cuꝫ primum ad has regiones appuliſti rubello amictu
conſpicuus nitido atqꝫ peruncto comitatus cathamyto vix iam

attrita cōducticia qȝ lacerna ſqualida membra operis ſana atqȝ
prophana ſolus cerritus qȝ perrans. Sȝ quid cōqueror leuiſſima
q̄ dein maledicta cōgerit deprōpta ex recordatione ſue impudicie
turpiſſimus iſte calūniator repetere horret anim⁹. Verū ob ſceuiſ
ſima carmina ad illius ꝑpetuaȝ infamiā libuit refricare. moles
fodiebat ephebos vulnere poſtico. ⁊ paulo poſt. fellāti qȝ ore ſub:
ibat. addit ſubinde: ſcȝ in ſacro nullum libamīe chriſtum. O rem
nefandam. O impudentiam impudicam. O rem omī animi indi
gnatione maiorem. in qua tandē te vrbe viuere arbitraris an ta:
renti vel milleti: Vt quod non ſue ingenti profecrim⁹ horrore in eo
luxurieris effuſi⁹. tu ariſtide impudentior arriano qȝ infidelior/
ſanctiſſimos mores corrūpis/chryſtianam fideȝ hereſes recenſen
do ſubuertere conaris. Neqȝ tm̄ es cōtentus improbus eē ſȝ etiaȝ
alios docere voluiſti. quo etiā es maiore malo multādus qđ nō
ſolum facto tuo ſed etiaȝ exemplo nocuiſti. ſi quā balbo obicis
in te queſtio flagitaret. quid reſpondeas ſat ſcio: ſed eſt eiuſmodi
vt a verecūdo inuico audire non poſſis. Credis nos lattere quid
appetas cum aſtantium tibi iuuenū man⁹ contrectes et colla de:
mulceas. quero an hec deceāt preceptorem at tu bone magiſter his
ꝓdigioſe libidinis incētiuis conaris diſcipulos erudire. quos (li:
cet ſic eos appelles) moles tibi nō licuit experiri: tu tuorū morū
clariſſimū indicē eē voluiſti: tu quo maxime flagras flagitiū
exprobraſti. cū deceat minime (vt ait apud herodotū meandrius)
id qđ in alio reprehēdens facere/ Vos hec ſcolaſtici pariſiēſes vi:
detis ⁊ ſuffertis. erūpet aliqñ hoc maluȝ ſi fuerit impunitum ad
perniciem multorū. modicum eteni fermentum (vt teſtatur apo:
ſtolus) totam maſſam corrumpit morbū naſcentem vrite ſecate
neumora validum fieri ſinite tunc omne fruſtra erit auxilium.
Non mores hui⁹ non vitam a verbis iudicetis abſonā. Omnia
munda mundis (vt eſt apud paulū) coinquinatis aūt ⁊ infideli:
bus nihil eſt mundum: ſed inquinate ſunt eorum et mēs ⁊ cōſciē:
tia. inaudita ſcelera docere floccifacit turpiſſimus iſte drauc⁹ te:
terrima etiā hec ſpurciſſimaqȝ ꝙtū ſibi placeāt inani verborū ābitu
gaudet explicare/ Vos qui vra benignitate ingratiſſimū virum
alitis ſuſtētatis vos inq̄ fediſſimi crimīs arguit: Vos nouo vo
cabulo moles appellat quos vel tomāis belli gloria anteiſſe gra
uiſſimi autores ꝓdidere. quare ſi quos tanti crimīs reos agnouit

non nominat:ſi nullos cur oẽs ĩ ſuſpitionẽ adducit:ꝗ floreti eta
te virũ ſunt ſectati:quos optimo iure ignominioſa armabit ĩiu
ria/quo iuſtũ de ſcelerato cauillatore ſumãt ſuppliciũ. Cur q̃ſo
eglogã vti eras pollicit⁹ nõ interꝑtatis quid times q̃d cũctaris.
An nũc demũ in balbũ nõ mõ:verũetiã in ꝑclariſſimos vrbis vi
ros calũniam vides iniuſtã.id adeo more ĩprudentũ euenit:ꝗ ſuos
poſtremi vident errores. iãdudũ remediũ q̃ſitas quo tuo poſſis
errori mederi/nihil ẽ fauſte mihi crede q̃d hoc valeat vlcus ſana
re.fruſtra angeris:fruſtra cruciatis:hoc erit tue ignoraatie. ĩpru
dentie ſtupiditatis turpiſſimoꝝ deniqꝫ moꝝ ꝑpetuũ monumẽtũ
neqꝫ ſi palinodiã recãtes vt quondã de helena vitupata. Steſi-
cor⁹ illi⁹ tueberis exẽplo.hĩc te talionis pena leges expoſtulãt:ꝗ
his flagitiis inſontes fedaueris:reum agunt iniuriaꝝ te necnon
calchographũ capitis afficiũt ſupplicio. hinc clariſſimi iuuenes
quoꝝ mores reddere probroſos tentaſti te dignũ exitiũ querunt.(
tu adhuc in ↄſpectu hoim verſaris: quid cauſe ẽ quin poſt tã turpẽ
editionẽ vrſam imitat⁹ ĩ latibula recta ꝓficiſcaris: vbi ꝓ tãtis
flagitiis nocentiſſimã aĩaꝫ ĩgenioſis cruciatib⁹ affligas.hec ha
bui viri doctiſſimi ꝗ ĩ calũniatorẽ ĩpudiciſſimũ dicerẽ ĩpreſentia
rum nec me latet plura dici potuiſſe.porro totã aliis materiã no
lui ꝑripere:veꝝ viã ad dicendũ patefacere:me qꝫ in peſtiferũ mõ
ſtrũ ne qui ſibi ducẽ defuiſſe q̃rarẽ libẽter obtuli anteſignanum.
Agedũ ſcholaſtici piſienſes hũc nebulonẽ vri ꝑceptoris amãtiſ-
ſimi cauillatorẽ ĩprobiſſimũ expellite exteriate eiicite tũc ei ĩpu
dẽtiã inſcitiã ignorãtiã maledicẽtiã erroreꝫ ex q̃b⁹ ẽ ↄglutiatũ
peſtiferũ mõſtrũ expelletis extrminabitis eiicietis Nimiũ diu viri
inſolentiã temeritatẽ qꝫ toleraſtis Balbi integrã intemeratã qꝫ
famã ſeruate ꝓhibete ne qua ſuo noĩ nota nefarie turpitudis iu-
ratur:hui⁹ conatib⁹ obſiſtite.exẽplũ peſſimũ peſſũdate vĩdicate
ne ĩpioꝝ potior ſit(vt eſt apõ plautũ)polẽtia ꝙ inocẽtiũ:ꝑſolui
te ꝑceptori q̃d debetis:vobiſcũ ei⁹erga vos grata officia recolite:
vt vos mõ ad rhetoricẽ capeſſẽda rudimẽta iucũda ĩuitabat orde:
mõ hyſtoricoꝝ lectõe vbertrios ĩ oẽs effũdebat eloquẽtie fõteſ:mõ
ad mãſuetiores muſas õducẽdo feſſũ reficiebat dulci reqe ĩgeniũ
q̃d nõne mathẽaticaꝝ diſcipliaꝝ cognitõeꝫ pene iã obſoletaꝝ reſe
rauit ſcie qꝫ ſyderalis rationem explicãs eruditiſſime defect⁹ ſo-
lis varios lune qꝫ labores edocuit:cuius dictata excipientes nõ-
nulli ꝛad hũc graculum deferentes continuo ſphere aggreſſum
interpretationem balbi gloſis confiſũ quas cũ durum caput nõ-

nūq̄ male acciperet. quos bone deus errores dilapſus q̄to qȝ ab omnibus cognita hominis vanitate et ignorantia riſu exceptus at hic Thraſone dementior cū irridet̄ maxime tū ſe credit plurimum laudari. ſȝ vt ad rem redeam. quis balbo melius preceptis inſtitutis qȝ philoſophie iuuenū animos erudiuit: quis ſubtiliꝰ iuris nodos ⁊ legum diſſoluit enigmata: ita egit deniqȝ vt non per eum ſtetiſſe videatur quo minus fueritis omniū ſcientiaruȝ que ſunt oratori neceſſarie cognitionem adepti non modicaȝ: quare cōſeruate hominis innocentiam intemeratam ab inimicorum liuore eum laudibus efferte ꝓſequimini ſtudiis beniuolentia cōplectimini. quo in loco ſue innocētie q̄ret preſidiū niſi vbi ſit notiſſima vbi floreȝ etatis in cōem omnium vtilitatē cōſumpſit. qui iuſto balbum extollēt preconio: niſi hi quibus vt poſſet prodeſſe nullo pepercit labori neqȝ de balbo aliter ac bonam in partē decet exiſtimare: quem tantorum hominum ingeniis videmus expetitum. a gentibus preterea quibꝰ ſolo notus erat nomine ſuſceptus liberaliſſime: honore ⁊ dignitate auctus cumulatiſſime: te fauſte non hortabor quatinus a ſolita diſcedas petulantia ꝙ de tua iam ſalute deſperauerim ita in imo vitiorum baratro demerſum vt ne minima q̄dē virtutis in te eluceſcat ſcintilla.

Ad lectores carmen hexaſticum

Si quibus inuiſi diſplicent nomina fauſti
Et tumor: et techne: verbaqȝ ſuppoſita
Liuor: peſtifero concretaqȝ lingua veneno:
Hec reſerat grato pagina noſtra ioco.
Nec ſumptus obſtent ſolo en mercare triente
Hunc compenſabunt holera ſicca ſemel
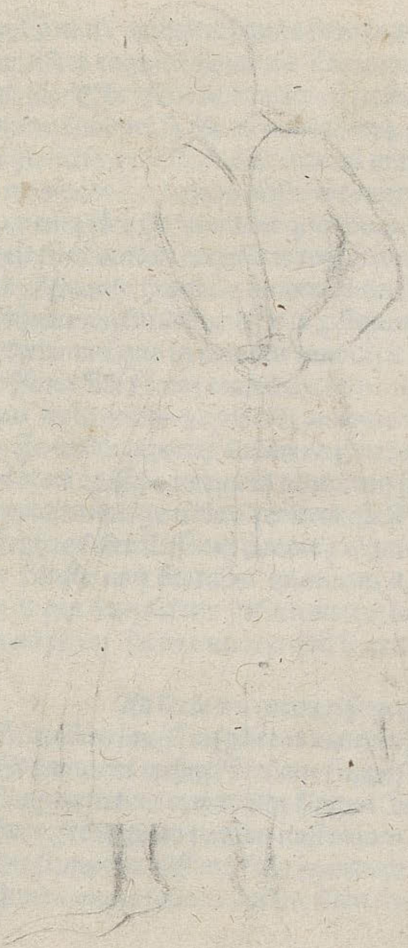
Finis.